

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

1 בינואר 2008

194

כ"ג בטבת התשס"ח

עמוד

102	הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 98) (תקיפת קשישים), התשס"ח-2008
103	הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 25) (התייצבות בהליך בעניין תוקפו של חוק), התשס"ח-2008
104	הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 42) (שמירה על ביטחון המדינה ויחסי החוץ שלה), התשס"ח-2008

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 98) (תקיפת קשישים), התשס"ח-2008

1. תיקון סעיף 334 כבד בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 334 כבד, בסופו יבוא:
"קשיש - אדם שמלאו לו 65 שנים."
2. תיקון סעיף 335 בסעיף 335 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
"ג) (1) העובר עבירה לפי סעיף 333 כלפי קשיש, דינו - מאסר עשר שנים.
(2) העובר עבירה לפי סעיף 334 כלפי קשיש, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה.
(3) הורשע אדם בעבירה לפי פסקה (1) או (2), יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהיעדר טעמים שיירשמו, כולו על-תנאי"
3. תיקון סעיף 382 בסעיף 382 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
"ד) (1) העובר עבירה לפי סעיפים 379 או 380 כלפי קשיש, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה.
(2) הורשע אדם בעבירה לפי פסקה (1), יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהיעדר טעמים שיירשמו, כולו על-תנאי"

ד ב ר י ה ס ב ר

אם נעברה אחת מעבירות אלה כלפי קשיש, יהיה דינו של העבריין כפל העונש הקבוע לעבירה.

סעיף 333 לחוק העונשין, שעניינו חבלה חמורה, קובע כי "החובל בחברו חבלה חמורה שלא כדין, דינו - מאסר שבע שנים". מוצע לקבוע כי אם נעברה עבירה זו כלפי קשיש, יהיה דינו של העבריין מאסר עשר שנים.

כמו כן, מוצע לקבוע כי אם עבר אדם כל אחת מהעבירות האמורות כלפי קשיש, יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהיעדר טעמים שיירשמו, כולו על-תנאי.

הצעת החוק המתפרסמת בזה באה להחמיר את הענישה בשל עבירות אלימות כמפורט להלן שבוצעו כלפי קשישים.

סעיף 334 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), שעניינו פציעה, קובע כי "הפוצע את חברו שלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים"; לפי סעיף 379 לחוק העונשין, שעניינו דין תקיפה סתם, "התוקף שלא כדין את חברו, דינו - מאסר שנתיים..."; לפי סעיף 380 לחוק העונשין, שעניינו תקיפה הגורמת חבלה ממשית, "התוקף חברו וגורם לו בכך חבלה של ממש, דינו - מאסר שלוש שנים". מוצע לקבוע כי

חבר הכנסת משה שרוני

¹ הצעת חוק מס' פ/2193/17: הועברה לוועדה ביום כ"ו בסיוון התשס"ז (12 ביוני 2007).
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשס"ח, עמ' 7.

הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 25) (התייצבות בהליך בעניין תוקפו של חוק), התשס"ח-2008*

1. בחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, בסעיף 17, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
"1ג) היה הליך שלפני בית משפט והתבררה בו שאלת תוקפו של חוק, יזמין בית המשפט את הכנסת להתייצב בהליך, והיא תהיה רשאית להשמיע את טענותיה להוכחת תוקפו של החוק."

דברי הסבר

של חוק. על-כן, אין לצרף את הכנסת כצד בהליכים שבהם נדונה חוקתיותו של חוק שהוקק על-ידי הכנסת. כמוכך, לכל דיון שבו יש להזמין את היועץ המשפטי לממשלה" (בעמ' 380-381).

בפרשה אחרת התייחס בית המשפט העליון לקשר של הכנסת לחוק לאחר שנחקק (בג"ץ 4031/94 ארגון "בצדק" ואח' נ' ראש הממשלה ואח', פ"ד מח(5) 1): "דרך אגב: נכון הוא, כדברי חברי, השופט גולדברג, כי עם צאתו של חוק לאוויר העולם ניתק טבורו מיוצרו-מחוללו והרי הוא כחי הנושא את עצמו. מעתה ואילך אין מפרש מוסמך לחוק אלא בית המשפט הוא לכדו (בוודאי כך כפרשן מוסמך אחרון). ועל פיו יישק דבר לאחרונה עמדתו על הדבר, הסברתי כי זה, לדעת, שלטון החוק ביחס שבין הרשות המחוקקת לבין בתי המשפט, והיא הפרדת הרשויות..." (עמ' 68).

דברים אלה של בית המשפט מעוררים קושי. מן הראוי שבהליך שבו נטענות טענות נגד תוקפו של חוק תהא הכנסת כרשות המחוקקת רשאית להישמע. הדבר נכון ביתר שאת לאור ההלכות שהרחיבו את זכות העמידה בפני בית המשפט העליון.

מוצע לקבוע במפורש כי בהליך שבו מתעוררת שאלת תוקפו של חוק, תוזמן הכנסת להתייצב ולטעון את טענותיה להוכחת תוקפו, ותהיה לה זכות עמידה לשם כך.

הצעת החוק המתפרסמת בזה באה לעגן את זכותה של הכנסת להתייצב בפני בית משפט שדן בתוקפו של חוק שהכנסת חוקקה.

בעבר אירע שבהליכים שהתקיימו בבית משפט ונדון בהם תוקפו של חוק הכנסת לא צורפה להליך, בין בשל החלטתו של יוזם ההליך ובין בשל החלטתו של בית המשפט. למשל, הכנסת כלל לא היתה מיוצגת בבג"ץ 8276/05 עדאלה ואח' נ' שר הביטחון ואח' (מיום 12 בדצמבר 2006). שבו קבע בית המשפט כי סעיף מתוך חוק הנויקים האורחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 7), התשס"ה-2005 (ס"ח התשס"ה, עמ' 953), אינו חוקתי.

בבג"ץ 1715/97 לשכת מנהלי ההשקעות בישראל ואח' נ' שר האוצר ואח', פ"ד נא(4) 367, שבו נדונה טענה בדבר אי חוקתיותו של חוק הסדרת העיסוק ביועץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, קבע הנשיא ברק כך: "ההרכב החליט על מחיקתן של הכנסת וועדת הכספים כמושיבות בעתירה. אכן, משהווק החוק הוא מנתק עצמו ממחוקקו. "ובצאתו של חוק מביתו של מחוקק, ניתק טבורו מיוצרו. חוק שיוולד אין הוא עוד ברשותו של מולידו" (השופט חשין בבג"ץ 7157/95 ארד נ' יושב-ראש הכנסת ואח', בעמ' 611). הטענות החוקתיות מכוונות כנגד החוק, ולא כנגד הכנסת. המחוקק אינו צד לסכסוך, שבו מתבררת שאלת חוקתיותו

חברי הכנסת: מיכאל איתן, אביגדור יצחקי, יעקב מרגי, אברהם מיכאלי, רוברט אילטוב, אלכס מילר

* הצעת חוק מס' פ/2937/17: הועברה לוועדה ביום י"א בחשון התשס"ח (23 באוקטובר 2007).
ס"ח התשנ"ד, עמ' 140; התשס"ו, עמ' 393.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת:

**הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 42) (שמירה על ביטחון המדינה ויחסי החוץ שלה),
התשס"ח-2008***

1. תיקון סעיף 17 בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 17 - (1) בסעיף קטן (א), במקום "הוועדה" יבוא "ועדת משנה של הוועדה (להלן - ועדת המשנה)" ובסופו יבוא "הוראות סעיף 5 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, יחולו לגבי ועדת המשנה";
- (2) בסעיף קטן (א1), במקום "קיבלה הוועדה" יבוא "קיבלה ועדת המשנה".
2. תיקון סעיף 18 בחוק העיקרי, במקום "קיבלה הוועדה" יבוא "קיבלה ועדת המשנה", ובמקום הסיפה החל במילים "ועדת משנה של הוועדה" יבוא "ועדת המשנה".

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה לעגן את הנוהג שלפיו ועדת המשנה של הוועדה היא שדנה בעניין אי הפרסום של דוחות מסוימים, של חוות דעת או של חלקים מהם. זאת, שלא כמו המצב היום, שבו יושב ראש הוועדה רשאי לקבוע כי העניין יידון בוועדת המשנה, אך אין חובה בזאת.

יצוין שלפי סעיף 18(א1) לחוק, ממילא ועדת המשנה היא שדנה בעניינים שהוחלט על אי פרסומם כאמור, ולכן מוצע כי גם ההחלטה בדבר אי הפרסום תהיה מסורה לה.

חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן - החוק), מאפשר לוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת (להלן - הוועדה) לקבוע, בהתייעצות עם מבקר המדינה, כי דוחות או חוות דעת של המבקר, או חלקים מהם, לא יפורסמו בפומבי אם הדבר דרוש לשם שמירה על ביטחון המדינה או לשם מניעת פגיעה ביחסי החוץ או בקשרי מסחר בין-לאומיים שלה (סעיף 17(א) לחוק). עם זאת, בדרך כלל נהוג לקיים את הדיונים בעניינים הנזכרים בוועדת משנה של הוועדה שהוראות סעיף 5 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, חלות עליה. סעיף זה קובע, בין היתר, את דרך מינויה של ועדת המשנה, את מספר חבריה ואת סודיות דיוניה.

חבר הכנסת עתניאל שנלר

* הצעת חוק מס' פ'2692/17: הועברה לוועדה ביום כ"ד בכסלו התשס"ח (4 בדצמבר 2007).

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 92; התשס"ח, עמ' 66.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 140.